

Na te stebre pridejo poprečni bruni sè stebrom enakega lesa, kateri so tako postavljeni (glej srednjo in desno podobo), da se naredi čveterooglata enakostrana (kvadratična) odprtina, ki je tako velika kakor zgornja odprtina peči ali pa, kakor je notranja širjava okvirov in lés.

Na tem stajalu leži čveterovoglat okvir, katerega notranja širjava je, kakorpoprej povedano, enaka odprtini peči. Okvir je najboljši narediti iz desk trdega lesa, ki so vsaj 5 centim. debele. Okvir pa je po priliki pol metra visok.

Na okviru ležijo lése. Lése, kojih zamore biti več ali manj, so enakega notranjega površja, kakor okvirna odprtina. Narejene so iz mehkega lesa ter 15 centimetrov visoke. Dva krajnika lésnega okvira imata na vsakem konci ušesi, ki služite za vzdigovanje les, kakor je razvidno iz srednje podobe. Dno lése mora biti iz žičaste mreže, ki je narejena iz pocinjene žice (dratu). Taka mreža kupi se naj bolje že izdelana. Mreža ne sme biti pribita zunaj okvira, ampak znotraj. Lése, kakor vse drugo, morajo biti izdelane iz odločno suhega lesa, natančno izdelane, da druga drugo krijejo, v voglih pa trdno skupaj zbite. Priporočal bi vogle z železom okovati.

Na vrh lés postaviti je enak okvir, kakor spodaj. Na vrhni okvir, če je treba in če hočemo, pride streha z oddušnikom, o čemur pozneje še govorim.

Da celemu sušilnemu oboju damo primerno trdnoto ter da zamoremo na sušilnico priklopiti vzdigovalno pripravo, treba je še pet stebrov, ki so prilično po 5 centimetrov debeli in po 15 centimetrov široki. Stebre nam je tako visoke napraviti, kakor sta oba okvira in vse lése skupaj. Po dva stebra pritrdimo na stran lés, kjer je kurišče, dva pa na nasprotno stran. Stebre pritrdimo v poprečne brune stajala, koder jih dobro zagojzdim. Eden od družega naj bodeta tako oddaljena, da delita stran okvira, oziroma lése natančno v 3 dele. Peti steber pritrdimo pa ravno tako v sredo na levi strani (katere v podobi ni videti). Spodnji in zgornji okvir pritrditi je treba z vijaki (šraufi) na te stebre, in sicer tako, da jih je mogoče po potrebi tudi proč vzeti. Spodnji okvir mora biti pritisnen trdo k svoji podlagi, zgornji pa vendar toliko na lése, da je moč vsako posamezno lesno lahko ven potegniti.

Važna je vzdigovalna priprava pri vsaki ameriškanski sušilnici. Ravno tako kakor se mi je zdelo potrebno za naše razmere posebno peč prirediti, izumil sem tudi kolikor mogoče priprosto vzdigovalno pripravo, kojo zamorejo napraviti tudi naši domači vaški rokodelci.

(Konec prihodnjič.)

Poziv

kranjskim sadjarjem oziroma občinam, ki so pri volji napraviti si ameriškano sadno sušilnico.

S povzdigo našega domačega sadjarstva treba je ob enem preskrbeti tudi umno razpečavanje sadja. Izmed raznih načinov sadje razpečavati je prodaja sušenega sadja najbolj važna. Naše sušeno sadje je v svoji kakovosti še daleč nazaj za tacim sadjem družih naprednih dežel, zato smatra podpisani glavni odbor za svojo dolžnost tudi v tej zadevi pripomoči do boljšega in umnejšega postopanja.

Z dovoljenjem vis. c. kr. kmetijskega ministerstva iz dné 17. decembra 1885., št. 15.732/2077, razglasuje toraj podpisani odbor ta poziv z namenom, da se bla-

govolijo oglašiti do 1. marca 1886. pri podpisanem odboru vsi oni sadjarji, oziroma občine, kateri, oziroma katere bi bile pri volji napraviti si najpozneje do 1. septembra 1886. ameriškano sadno sušilnico, kakor je popisana v 1. listu „Novic“ iz leta 1886. ali pa v 2. listu „Kmetovalca“ iz ravno tega leta.

Iz vrste oglašencev izbral bode potem podpisani glavni odbor, uvaževajoč sadjarske razmere posameznih oglašencev, sadjarja, kojemu bode glavni odbor priznal državno subvencijo v znesku 100 gold. ter mu na njegovo zahtevo pomagal z djanjem in svetom pri sestavi sušilnice.

Oglasila poslati je do 1. marca 1886. podpisanemu glavnemu odboru.

Glavni odbor c. k. kmetijske družbe
v Ljubljani 1. januarija 1886.

Karol baron Wurzbach,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

Naznanilo.

Kmetovalci, kateri želijo dobiti **izvirno rusko (rigajsko) laneno seme**, naj se oglašijo za-nj pisмено ali ustmeno zadnji čas do Svečnice v pisarni c. k. kmetijske družbe.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

17.

Novogrki.

Grk je živ, okreten in jako nadarjen. Ali kakor hitro se je porodil, uže ga privajajo hlinbi, tako trdi pregovor. Ta pregovor označuje Grka. Trdijo, da je Grk navadno zvit, lažnjiv, ukanljiv in krivičen. Ponižno lazi in se plazi okolo mogočnjakov, od katerih si upa priplaziti moči in veljave, a on sam je ošaben in zadirljiv do onih, katere ima v oblasti, dosti potov huje postopa ž njimi, kakor sam Turek. O tem vedó premnogo pripovedovati Srbi, a vzlasti Bolgari. Za bodočnost se Grk ne briga, misli, dela in živi od danes do jutri. V sreči je napihnjen in prevzet, ali mala ne-zgoda uže mu pobije navdušenje. Očitajo na dalje Grku, da je nezanesljiv, prepirljiv in lakomen, ob vsem tem pa tako nečimren in napuhjen na slavne čine svojih pradedov, kakor tudi na osvobojevanje svoje izpod turškega jarma, da je kar smešno. V svojem samohvalju se spozablja na toliko, da pripoveduje tujcu največe neslanosti o junaških činih, da-si se mu uže na obrazu bere, da je ondi še v plenica h ležal, ko se je tisto godilo. Našel sem več takih junakov, ki so se ustili, koliko turških glav so posekali, in so nosili tudi svetinje na prsih, na katere so se samodopadljivo ozirali, a vendar so bili ti junaki za časa osvobojevanja komaj po 10—12 let stari.

In kakor da vsega tega ni dovolj, očitajo Grku tudi še nehvaležnost, spletkarstvo, okrutnost in izdajstvo. Kako so svoje dni po Evropi preslavljali hrabrost grško! Vse to je sedaj zoprno in smešno njemu, ki je živel med Grki in proučil njihov značaj. Preprosti Grki niso hrabri, nego malodušni. To sem opazil več potov, vzlasti podrobno sem to opazoval ob vednih notranjih nemirih.

Kedar so bili ti ljudje nenadoma napadeni, ali so videli, da jim grozi nevarnost, raje so se malodušno vdali in orožje odložili, mesto da so se tolkli s skrajno hrabrostjo, kakor to delajo junaški Črnogorci.

Ako so Grki tako malodušni, utegne se ugovarjati, kako pa so mogli tako dolgo se upirati nadsilej turški? Kdor je grške pokrajine prehodil in ogledal, opazil je premnogo skrivališč in zakotij, katera so najbolja branba proti sovražniku; kdor je opazil podmole in pečine, po katerih in za katerim se skrivajo domačini, da pri prvi ugodni priliki planejo po nasprotniku, njemu so taki ugovori prazni. Se vé da je tudi ondaj bilo na Grškem jako hrabrih mož, pravih junakov in tudi dandanes jih je. Ti junaki so bili pravi biseri Grške. Ali gotovo je tudi to, da med temi junaki je bilo več Slovanov. Kdo ne vé, da glasoviti junak grški Marko Bozzaris, kakor ga pišejo, da ta junak je bil — Slovan. In kolik drugih za helenstvo navdušenih mož je tedaj privrelo na Grško, da so bili boj s turškim tlačiteljem! Smešno je bilo gledati, velé nemški zgodovinopisci, razdrapanega domačina poleg učenega in za helenstvo navdušenega tujca z očali na nosu in v — fraku.

Odkar so jeli prihajati tujci na Grško, ženstvo ni več plaho in samosvoje, kakor je bilo popreje, edino kmetice pa preproste meščanke se še drže stare navade, da domá tiče in se zapirajo. Ženska narodna noša je po okrajinah in otokih povsodi različna, vendar odličniše gospé so se poprijele frankovske noše.

Kar se tiče možakov, priznati moramo, da so zvečine lepe in lične postave. Glavo nosijo visoko po koncu, drže se ravno, hoje so lahke in v obnašanji so okretni. Noša njihova je lepa in nas živo spominja starodavne noše, a tudi dragocena je, skoro je preobložena z zlato in srebrno vezenino. Obleka marsikaterega imenitnega in premožnega Grka stane po več tisoč drahem. Vkljub temu nagizdju so vendar Grki zeló nečedni, vzlasti nižje ljudstvo. Naj se tujec še tako varuje in snaži, ne more se ubraniti mrčesu, vzlasti uže ne bolham in stenicam, katerih menda ni nikjer toliko, kakor na Grškem. V vsaki hiši, v vsakem stanovanju jih dobiš. Trdijo, da preprostega Grka brez bolh in stenic je prav tako težko dobiti, kakor v obče Grka brez samopridja in zvižaje.

Grk živi jako preprosto, nekaj tudi zategadel, ker grška cerkev naklada mnogo postov, in njih se Grk vestno drži. Po več dni ne dene v usta drugega kot malo kruha, česnja, čebule ali pa kosec sira. Kedaj pa kedaj se spozabi tudi Grk, ter je zeló nezmeren, vzlasti v pijači.

Vse to, kar smo povedali do sedaj o Grku, more se razen malih izjem obrniti tudi na Atence, to je, na stanovnike poglavitnega mesta Grške. Atenec se odlikuje od ostalih Grkov po zunanji priljudnosti, po ustrežljivosti, po gostoljubnosti, po veči omiki, po noši in po govorici, ki je dokaj blagglasnejša od drugih govoric. No, pa tudi njemu se očita zvitost. Pregovor velí: „Bog nas varuj Judov solunskih, Grkov atenskih in Turkov negropontskih“. A temu navzlic moramo izjaviti, da značaj Atenčanov v obče vendar ni tako nizek in mrzek, kakor je zvečine ostalih njegovih rojakov.

Grk je rad vesel, in kaj bi ne bil! Obdaje ga prekrasna природа, ki dušo človeku razvedruje in razveseljuje. Malo kje se obhajajo slavnosti z večim veseljem in šumom, kakor na Grškem, vzlasti poroke, krsti, prvi dan majnikov in še druge slavnosti. Z nenavadnim velikolepjem pa praznujejo veliko noč. Sedanji ples grški je podoben jugoslovanskemu kolu. Ples brez godbe pa ne gré, to se tako vé, zato imajo ciganske godce, pa tudi domače, in plesoči radi prepevajo k godbi. Rajajo

včasih po več dni in noči, in to tako strastno, da se jim pozná na obrazu.

Tudi dan današnji Grki ljubijo in njegujejo godbo in petje, ali petje njihovo trga po ušesih, trdijo izvedenci, prav tako tudi njihova godba. Pesništvo je boljše, ali vendar ne uga vselej; preveč je prisiljeno, okorno in premalo naravno. Vendar se dobijo sem in tje jako vesele in živahne pesmi, da človeku, kar igra srce samega veselja. V malariji in plastiki pa današnji Grki prav tako nazadujejo, kakor so starodavni njihovi predniki napredovali. Navadno rokodelstvo jim dobro vspeva, da se morejo meriti s tujimi pokrajinami, vzlasti se odlikujejo v vezenju in barvanju, a nasproti so zeló neukretni v mizarstvu in tesarstvu, nekaj tudi zategadel, ker imajo vse prejednostavno orodje, s kakoršnim se ne dá nič prida narediti.

Tudi zdravništvo je še zeló zanemarjeno na Grškem. Navadno stavijo pijavke ali puščajo, če je tudi bolezen zeló huda in nevarna. Drugi segajo zgolj po tako nazivanih domačih zdravilih, kakoršnih je tudi pri nas dovelj, na jezo zdravnikov. A zagotavlja se, da Grki ob teh domačih zdravilih še nekam dobro shajajo.

Slovensko slovstvo.

* **Jezičnik.** Knjiga Slovenska v XIX. veku A. Spisal J. Marn. XXIII. leto. V Ljubljani. Natisnil in založil Jos. Rudolf Milic 1885. — Že v triindvajsetič nas je za novo leto razveselil ta ljubljani in predragi znanec — Jezičnik. Veliko nas je že naučil; marsikaj nejasnega je že pojasnil, nedoločnega določil, pristransko sojenega v pravi tir zavrnil; marsikatero „vrzel“ je že zadelal ali vsaj pokazal, kako naj se zagradi, — sploh premnogo je uže koristil našemu slovenskemu razumništvu. Zato nas zelo veseli, da ga težavno in zamudno delo še ni preveč upehalo marveč nam obeta najmenj še dvojen prihod. — Letošnji jezičnik je po vsem podoben prejšnjim: jedrnato pové kar še ni znanega, kar pa je že drugod opisano, pokaže, kje se najde, za ocene pa so odbrani izgledi dotičnih pisateljev. Zlasti pa je iz tega zvezka zopet razvidno koliko je slovenska duhovščina storila za razvoj slovenskega jezika in za blaženje src slovenskih, kajti izmed tu opisanih 50 pisateljev je 38 duhovskega stanu. Bolj obširno je ob koncu opisan Blaž Potočnik, kar se posebno lepo poda za l. 1885, ki je bilo za Št. Vid, kjer počivajo ostanki blagega župnika tako slovesno in slavno! — Jezičnik se prodaja — pa le v nekoliko izvodih — v Katoliški Bukvarni po 60 kr.

Mnogovrstne novice.

* **Poslovanje dunajske mestne občine leta 1884.** (Dalje in konec.) O spremembi veroizpoznanja prejel je magistrat v tem letu 644 naznanil (v letu 1883. bilo jih je 20 več), 239 oseb oglasilo se je brezverskih. Magistrat dal je 1311 odvez od oklicev; civilnih zakonov sklenilo se je 77 (prejšnje leto samo 70).

Ljudske in meščanske šole so se prestrojile in večinoma razdelile vsaka v svoje prostore. Začetkom šolskega leta 1884/5. bilo je v 142 šolskih poslopih 122 ljudskih in 36 meščanskih šol, skupaj z 1354 šolskimi sobami otvorjenih. Popisovanje šolskih otrok kazalo je za to leto 84.189 za šolo sposobnih otrok, in to 42.553 dečkov, 41.636 deklic, dejansko pa je obiskovalo ljudske šole 89.366 otrok, tedaj 5177 več, kakor bi jih po